

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Seldgeana”, „Sentinela”, „Sîlcău”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlătneana”, „Agricola”,
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 21 Octomvrie 1906.

Nr. 42.

Un nou incident penibil.

Sunt numai câteva zile de când am semnalat cazul trist al abuzurilor dela o bancă românească ajunsă în concurs, anume dela „Chișodana” din Banat și iată-ne deja azi necesitați a înregistra — un altul și mai trist — mișelia unui conducător dela o altă bancă românească, care după ce a păgubit cu sume însemnate pe deponenții săi și a falsificat mai multe cambii a aflat de bine ca prin fugă lașă să se subtragă dela marea responsabilitate ce-l așteptă. Acesta este cazul dela „Pădureana”, cunoscut din foile străine și din unele dintre ale noastre.

În asemănare cu cel dela „Chișodana” acesta din urmă devine cu atât mai trist și mai îngrijitor cu cât autorul falimentului nu este un om de rând, ci unul cu inteligență și cu școală înaltă care nu-și poate scuza abuzurile cu nepriceperea și cu neștiința precum au căutat să și-le scuze membrii direcțiunii dela „Chișodana”. Este dar vorba de reacredință, de mișelie cum trebuie să zicem fără rezervă.

*

Cinstea celor grupați în jurul băncilor noastre a fost până azi chezășie succeselor și desvoltării progresive a institutelor financiare române. Numai acestei cinste avem să-i mulțămim, că cu toată insuficiența aparatului tehnic și administrativ al băncilor ce administrăm, timp de trei decenii și mai bine am avut parte a nu înregistra abuzuri și mișeli de natura celor de acum.

Astăzi însă și singura-ne chezășie: cinstea noastră începe a fi știrbită prin ușurătatea unor oameni de calibrul celor dela „Chisodana” și în special a nenorocitului director dela „Pădureana”. Așa fiind credem că e datorință a noastră a tuturor să să-

rim, să ne apărăm cel mai de preț bun al nostru, cinstea. La alții, întâmplări ca cele amintite mai sus pot fi considerate ca afaceri particulare ale celor ce le provoacă. La noi însă nu! Nu, pentru că băncile noastre sunt instituțiuni naționale, înființate sub egida naționalismului și a intereselor poporului nostru și pentru că ceice nu văd cu ochi buni progresul instituțiilor noastre obicinuesc a pune faptele noastre nechibzuite nu în sarcina făptuitorilor, ci în sarcina întregului nostru neam. Dar apoi chiar dacă n'ar fi aceste două considerațiuni de ordine morală, nouă nu ni-e permis să tolerăm și nici măcar să lăsăm trecute cu vederea fapte cari contribue la prădarea averii câștigate cu grea sudoare a bietului nostru popor. E prada unei averi naționale, care deși în cazurile ce ne preocupă e disparentă, ea poate avea urmări incalculabile, deoarece poate contribui la înstrăinarea poporului, la neîncrederea acestuia față de băncile noastre. Iar neîncrederea e un rău atât de periculos, încât odată intrat în rândurile noastre cu greu îl vom mai putea extermina. Timp mult, trudă uriașe trebuie cinstei ca să poată restabili o încredere perdată, sau chiar și numai sdruncinată.

Ce e dar de făcut?

Am spus-o în atâtea rânduri. Am spus-o până când nu eră vorba de oameni de rea credință, când singura noastră temere eră lipsa oamenilor pregătiți de a înțelege și conduce afacerile de bancă. Atunci din simpla considerație de a preveni orice eventualități ce ar putea cauza lipsa elementelor pricepute, cu alte cuvinte de a preveni greșeli și lacune provenite din nepriceperea noastră, am cerut introducerea controlului obligator prin bărbați de specialitate, prin așa numiții „revizori experți”, ca singurul mijloc probat și potrivit pentru o stare de lucruri ca a noastră. Glasul

„Revistei Economice“ și al conferențelor noastre de până acum n'a fost însă ascultat, căci dacă eră ascultat de bună seamă nu se întâmplă cece s'a întâmplat nici la „Chișodana“ și nici la „Pădureana“

Astăzi însă când vedem că pe lângă nepriceperea unora dintre noi avem nenorocirea de a mai număra și câte un om de rea credință, grija pentru introducerea controlului la băncile noastre trebuie să ne preocupe cu cea mai mare seriozitate. Vreme de perdut nu mai este. Și vor fi responsabili conștiinței și neamului lor toți aceia, cari acum în ceasul al unsprăzecelea, când vor fi chemați la rezolvirea chestiunii controlului, chestiunea garanției viitorului băncilor noastre, vor rămâne indiferenți și nu-i vor da atenția ce se cuvine după importanța ei morală și practică. De un asemenea indiferentism nu credem să se facă culpabil nici unul dintre noi.

Un ungar despre băncile românești.

În „Nagyszebeni Ujság“ dl Szöcs G. din Sibiu, face unele constatări din cari după „Tel. Rom.“ dăm următoarele:

„Spre cea mai mare durere a mea sunt silit înainte de toate să fac în general declarație, că nu mi-a succes să constat faptul, că băncile naționalităților ar tinde intenționat într'acolo, ca să scoată pe proprietarii maghiari din moșiile lor; nu mi a putut succede pentrucă adevăratul fapt e, că băncile naționalităților, în cele mai multe cazuri au tendința, ca proprietarul să-și poată păstra moșia, pe când foarte adeseori tocmai băncile cele mai curate maghiare contribuie în măsura cea mai mare la ruina proprietarilor prin dividendele uriașe, prin speșele de manipulare și prin stricteta fără milă a observării termenelor

„Albina“ din Sibiu, cea mai des suspționată și acuzată, că tinde să înghită pe maghiari, oferă date eclatante în privința aceasta. Acolo am aflat cazul lui U. I., al lui Gy., al lui M. B., tot mari proprietari, pe cari o bancă din provincă — nici ungurească nici românească — i-a strămtorit cu licitația și pe cari i-a mântuit de aceasta „Albina“. Mi-s'au arătat documente și scrisori în arhiva acestei bănci, cari dovedesc, că a sărit în ajutorul mai multor proprietari maghiari pe cari i-a mântuit de pericol.

Nu vreau să zic cu acestea că n'ar fi trecut în ultimii zece de ani multe moși maghiare în mâni străine. din contră datele reale dovedesc, că mulți proprietari maghiari au pierit, iar alții sunt pe cale.

Cauzele acestei ruine nu sunt măgulitoare nici pentru guvernele ultimilor zece de ani nici pentru societatea ungurească. Iar cel-ce caută adevărul nu-i permis să retacă unele experiențe neplăcute. E mai bine să recunoaștem când suntem noi cei vinovați și mai bine să căutăm să îndreptăm răul.

Pe omul bolnav și societatea bolnavă numai o pornire sinceră și binevoitoare îi poate mântui“.....

Budgetul Ungariei pe anul 1907.

În 12 Octomvrie a. crt. i-s'a prezentat dietei budgetul Ungariei pe anul 1907, care în cifre generale este următorul:

<i>Cheltuieli ordinare</i>	K 1,134.775.899
<i>Venite ordinare</i>	„ 1,180.555.203
Deci un <i>excedent</i> de	„ 45.779,304
<i>Cheltuielile extraordinare și investițiunile</i>	„ 127.239,340
<i>Venitele extraordinare</i>	„ 81.480,338
Deci un <i>minus</i> de	„ 45.758,982
<i>Cheltuielile ordinare și extraordinare împreună</i>	„ 1,262.015,239
<i>Venitele în total</i>	„ 1,262.035,561
Deci bilanțul are un <i>plus</i> de	„ 20,322
<i>Cheltuielile ordinare se urcă conform acestui budget cu</i>	„ 48.000,333

Din acest plus 28 milioane sunt prevăzute pentru a creia stabilitate budgetului; astfel pentru sporirea cheltuielilor *administrative* s'au prevăzut cu K 20.000,000 mai mult.

Acest plus se repartisează astfel:

La <i>Cheltuieli comune ordinare</i>	K 2.000,000
„ <i>Penzii</i>	„ 2.500,000
<i>Ministerului de interne</i>	„ 7.500,000

din cari:

- a) pentru matricule . . . . . K 1·5 mil.
- b) „ *trebuințe igienice* . . . . . „ 1·5 „
- c) „ *spitale publice* . . . . . „ 2·8 „
- d) „ *jandarmerie* . . . . . „ 1·1 „

<i>Ministerului de finanțe</i>	K 4.500,000
<i>Ministerului de comerț</i>	„ 18.100,000

din cari:

- a) pentru drumurile de țară . . . . . K 0·7 mil.
- b) „ *scopuri comerciale* . . . . . „ 1·6 „
- c) „ *poște, telegraf și telefon* „ 2·6 „
- d) „ *căile ferate* . . . . . „ 12·5 „

din cari K 3·6 mil pentru ameliorarea materială a funcționarilor și servitorilor.

<i>Ministerului de agricultură</i>	K 3.100,000
<i>Ministerului de culte și instrucție publică</i>	„ 5.000,000

din cari K 2·2 mil. se vor întrebuința pentru ameliorarea salariilor învățătoresți.

<i>Ministerului de justiție</i>	„ 1.200,000
<i>Ministerului de honvezi</i>	„ 1.900,000

Din *Cheltuielile extraordinare* . . . . . 127.200,000 se folosesc pentru *speciile de tranziție și de investițiuni*. La această poziție este un minus de K 76.500,000.

<i>Cheltuielile extraordinare comune sunt mai mici cu</i>	„ 8.200,000
---	-------------

iar *Cheltuielile transitorii ale datoriei de stat* cu 6.800,000

<i>Venitele pentru anul viitor deasemenea s'au sporit cu</i>	„ 55.000,000
--	--------------

din cari:

<i>Ale ministerului de finanțe</i> cu	„ 30.100,000
---	--------------

și anume:

a) din dările directe	K. 7.0 mil.
b) „ dările de consum și beuturi	9.8 „
c) „ timbre	2.4 „
d) „ tutun	7.0 „

Alte ministerului de comerț cu . K. 21.900,000

și anume :

a) dela căile ferate . . . . . K. 17.0 mil.

b) „ poște, telegraf și telefon . . . . . 3.9 „

c) „ casa de păstrare poștală . . . . . 0.6 „

Peste tot se observă că bugetul acestui an dă chestiilor speciale și economice o importanță mai mare decât până acum, ridicând cu sume însemnate pozițiile menite pentru vindecarea relelor de această natură. +

Un pericol național.

Sub acest titlu dl G. D. Șerban publică în Nr. 13 dela 1 Octombrie v. a. c. al „Buletinului camerei de comerț și industrie” din Iași un articol, care merită să fie cunoscut și cetitorilor noștri pentru adevărurile ce el cuprinde și pentru direcția ce indică în scopul formării clasei comerciale, care și nouă ne lipsește aproape cu desăvârșire. Iată articolul:

Camerile de comerț, cel puțin până astăzi, după leguirile noastre, sunt singurele instituții cu menire specială și născute cu sarcina a se ocupa exclusiv de chestiile economice.

Instituțiile cu caracter mai privat, decât acel al camerilor de comerț, au o activitate mai mult, ori mai puțin, de ordine de clasă de ordine privată, dacă ne putem servi de acest cuvânt și deci, nu putem pretinde dela ele preocuparea mai de aproape a chestiilor de ordine cu caracter mai general.

Din acest punct de vedere privind lucrul, credem noi, că intră în căderea noastră și în cadrul activității noastre, a ne ocupa și de chestii sociale, atât pe cât economia națională are un interes oarecare.

Să ne fie iertat deci, a ne ocupa de una din chestiile mari sociale, care bântuie societatea românească. Voim să vorbim de curentul spre funcțiuni.

Societatea românească de toate treptele, are o singură tântă „budgetul”.

Am auzit oameni cu pretenții mari de experiență și patriotism, aducând acuzații, guvernului, sau guvernelor, că încurajază postulantele, numindu-i clientela puterii. Mărturisesc, că am rămas surprins de această concepție și de această mentalitate, când adevăratul vinovat nu e nici guvernul, nici guvernele, ci însăși societatea românească.

Nu guvernele a creat postulantele, ci societatea însăși, ci curentul social pe care noi îl numim „pericol național”.

Am asistat la întruniri de oameni maturi, patrioți, care doresc romanizarea comerțului și meseriilor, dar care a uitat că ei însuși sunt funcționari, ori penzionari și a uitat că la casa și din casa fiecăruia dintre ei n'a eșit decât budgetari și nici un comerciant.

Dacă numai jumătate din ei ar fi îmbrățișat comerțul și meseriile în tinerețea lor, astăzi întrunirile lor ar fi utile în jurul altor interese decât acele pe care le agită.

Dacă fiecare din ei, ar fi un agent al schimbării moravurilor nenorocite de astăzi.

Dacă din casa fiecăruia din ei, ar apărea un apostol al comerțului, lucrurile s'ar schimba fără statute și fără cotizație lunară de 50 bani ori un leu.

Orice om cu dreaptă judecată, va recunoaște că nu de vorbe, ci de fapte are nevoie comerțul românesc și societatea românească.

Uită-te în jurul tău, în casa ta, la tine însuși, caută și vezi găsiți un apt și destoinic neguțător?

Găsiți un membru al familiei tale care să nu fie gata a deveni clientul unuia sau altuia din partidele politice, pentru slujbă pentru o slujbușoară cât de mică, unde munca e mai ușoară și meseria mai nobilă?

Dacă în tine însuși și în casa ta, s'a încuibat dorul nespus de a gusta din budget, ce voiești să faci din vorbele frumoase dela întrunire.

Dacă cel sărac caută bursa pentru studii ca să ajungă la budget și apoi boier democrat, cum crezi că vei putea romaniza comerțul din această țară nenorocită, din cauza nenorocitului curent social?

Cine nu vede că fiecare casă românească este pepiniera funcționarismului și cum din fiecare casă exală fumul disprețitor al muncii, tendința spre funcționarism și fatalmente clientela electorală a partidelor politice.

Ori, când o societate e astfel alcătuită și îndrumată.

Când tinerimea, formând două generațiuni, e cuprinsă de frigurile funcționarismului și disprețul muncii noue.

Credem că ne facem datoria a semnală încă odată această stare de lucruri și a conșidera situația ca: *Un pericol național.*

Sunt mulți care ne critică și ne acuză pe noi, că nu facem ceea ce acuzatorii noștri ar trebui să facă.

Adece sunt de acei oameni care cred, sau le convine mai bine a crede, că comerțul e înstrăinat, pentru că noi actualii comercianți, câți am mai rămas, nu dăm mână de ajutor tinerilor români a îmbrățișa comerțul.

Dacă noi la rândul nostru am fi fost îmbrățișați de cineva, am face aceasta sub condiția însă ca elementele bune să nizuiască la concursul nostru, astfel cum îl putem da noi.

Dar când n'avem nici măcar personalul trebuitor comerțului nostru;

Dar când nu găsim măcar un singur individ care se privească către comerț cu oarecare drag;

Dar când acel ce a învățat puțină carte prin concursul bursei, sau ale altor ajutoare de binefacere, se simte deja nobil și înjositoare munca pentru el;

Mai e posibil a se spera la romanizarea comerțului?

Mai e moment de stat la îndoială pentru a spune în gura mare: *Curentul social de astăzi e un pericol național?*

Statistica sămănăturilor în România.

Ca și în anul trecut Ministerul de agricultură, industrie și comerț, prin îngrijirea biuroului statistic de pe lângă acel minister, a publicat o statistică agricolă foarte complectă cu întinderea culturilor făcute în toamna anului 1905 și în primăvara anului 1906, cu numărul exploatațiunilor agricole și repartizarea culturilor pe plante.

Suprafața cultivată nu întrece cu mult pe cea din anul trecut. Pe când în anul trecut suprafața cultivată a fost de 6.129,099 hectare, în anul acesta 1906 s'a ridicat la 6.171,578 hectare, adică cu 42 mii hectare în plus.

Plusul acesta însă rezultă din diferența constatată la cultivarea rapiței, care în anul acesta nereușind în cea mai mare parte a fost înlocuită cu alte plante, încă din primăvară.

Serviciul statistic împarte suprafața cultivată în două categorii: suprafețe ce întrec cifra de 100 hectare și cari cuprind grupa marilor agricultori cu o întindere de 2.206,363 sau 35·75% din totalul suprafeței cultivate și grupa micilor cultivatori, adică acei care cultivă dela 100 hectare în jos, ocupând o suprafață de 3.965,215 sau 64·25 la sută din suprafața totală cultivată.

Comparativ cu anul trecut să vede o progresiune la suprafețele ocupate de marii agricultori cu mai bine de 100 hectare în detrimentul micilor agricultori.

După diferitele culturi, suprafața cultivată se împarte astfel:

Cereale	5,283,657	sau	85·61%
Textile și oleaginoase	58,442	"	0·95%
Leguminoase și tubercule	59,985	"	0·97%
Plante industriale	17,228	"	0·28%
Grădinării	30,158	"	0·49%
Fânate	563,320	"	9·13%
Viile	87,138	"	1·41%
Livezi și păduri	71,650	"	1·16%
Sădiri (vii și pruni)	158,788	"	2·57%
Total	6.171,578	sau	100%

Din această grupare — dacă avem în vedere cifrele din anul trecut — constatăm o creștere la cereale cu 246,171 hectare pe când din contră la textile și oleaginoase o descreștere cu 241,382 hectare.

Lucrul se explică, dupăcum am arătat și mai sus prin lipsa rapiței, care în primăvară a fost mai toată întoarsă, rămânând anul acesta suprafața cultivată cu rapiță numai 30,587 hectare. Leguminoasele și tuberculele au crescut cu peste 13 mii hectare, plantele industriale în descreștere cu 3,000 hectare, grădinăriile în creștere cu peste 6,000 hectare, fânatele cu peste 20,000 hectare; viile și livezile de pruni staționare. Se constată însă un lucru îmbucurător și anume sădirile, pe cari lucrarea statistică le ridică la cifra de 158,788 hectare.

În ceea ce privește raportul dintre porumb și grâu găsim următoarele diferențe:

Suprafața ocupată de porumb a fost în anul trecut de 1.975.761 hectare, pe când în anul 1905 a fost de 2.081,906 sau 33·73% din totalul suprafețelor cultivate, adică un plus de peste 100 mii hectare.

La grâu găsim în anul trecut 1.958,250 hectare, față cu 2.022,843 din anul acesta, adică un spor de 64,593 hectare.

Și în anul acesta suprafața cultivată de grâu este inferioară acelei cultivată cu porumb; proporția însă este cu mult mai mică. Dacă însă ținem socoteală că peste rapița nereușită și întoarsă se pune întotdeauna porumb, putem conchide că în anul acesta pentru prima oară s'a avut în vedere de cu toamnă a se sămăna mai mult grâu decât porumb.

Agricultura în a doua jumătate a secolului al 19-lea.¹⁾

„Ne putem face o idee limpede de înaintarea agriculturii și de situațiunea economică a unui popor dacă dinainte cunoaștem toate condițiunile fizice la cari e supus poporul în țara sa, și dacă avem noțiuni de instituțiunile politice pe care și-le dă“.

Dintre ramurile de activitate românească, agricultura ocupă mai multe brațe, cuprinde interese mari și a căreia înaintare intră pentru mult în creșterea avuției națiunilor.

În România populațiunea agricolă intră pentru mai mult de patru cincimi în cifra populațiunii totale (81,9 la sută); sunt peste 934,631 cultivatori mari și și mici, cari cu femeile și copiii lor formează o populațiune agricolă de 5.235,762 suflete²⁾ trăind din munca câmpului. Capitalul pe care agricultura română îl pune în lucru e mare și poate fi socotit *cel puțin 436 milioane lei*. Numărul animalelor destinate culturii (trăgătorii) intră în această cifră pentru 200 milioane lei³⁾; semințele pentru mai mult de 70 milioane lei⁴⁾ și materialul agricol (instrumente, mașini etc.) precum: cară și căruțe, treerătoare, sămănătoare, bățătoare de porumb, secerătoare, pluguri și grăpi de fier, teascuri, tăvălugi, pentru cifra de 166 milioane lei.⁵⁾

Valoarea recoltelor agriculturii române (produsul brut) în 1903 s'a ridicat la suma de 828.473,980 lei iar valoarea animalelor și produsele lor se socotește 462.740.000 lei. Salariile pe care le plătește agricultura n'au fost până acum evaluate de statistica noastră, dar de sigur ele întrec anual suma de 100 milioane lei.

În toate epocile istoriei noastre, interesele unei industrii așa de mari nu puteau să nu atragă într'un chip sau altul, băgarea de samă a oamenilor îngrijiți să mărească puterea țării, să sporească averea publică și să asigure traiul oamenilor. Cu drept cuvânt se scrie într'un hrisov vechiu: „temeiul indestulării țării și locuitorilor fiind meșteșugurile, lucrarea pământului și negoțul fără de care nu se poate indestula un popor, de-ar fi măcar umbrat de umbra dumnezeiască...“⁶⁾

În orice timp s'a căutat intrucâtva să se ajute înaintarea agriculturii, mijloacele însă au fost diferite.

Mulți secol, dela fondarea țărilor române în 1247 până la începutul secolului al XIX-lea, s'a crezut că agricultura română făcându-se de toți și în toată țara n'are trebuință de instrucțiune specială; fiecine, și cei mai mărginiți, cum aceasta se întâmplă și azi, erau judecați apti să facă agricultură. Ba, în hrisovul lui Al. Ipsilanti cu data de 1777 luna Ianuarie, sub litera

¹⁾ Din lucrarea „Trecutul și prezentul agriculturii române“ de dl S. P. Radianu 1906, pagina 455.

²⁾ Cifra totală a populației stabilită de serviciul nostru de statistică pe 1906 e de 6.392,273 suflete.

³⁾ 1.859,341 trăgători (cai și boi).

⁴⁾ Cifrele privesc întinderile sămănate în 1904—1905.

⁵⁾ În intervalul 1900—1904 am importat 44.176 tone mașini agricole în valoare de 66.264,000 lei, care acestea durează 4 ani și trebuie în acest moment să formeze inventarul agricultorilor; adăogând la valoarea mașinilor pe aceea a carălor și căruțelor de transport aproximativ o sută de milioane, ajungem la cifra de 166 milioane lei, valoarea materialului agricol de acest fel.

⁶⁾ Ureche. Istoria Românilor.

C, pe care deja l-am citat în această lucrare, găsim o măsură stranie în organizarea unei școale din București; se zice: „școlarii ce au să intre și să locuiască în școală să fie nobili, adevărați fii de boeri scăpătați sau scoboritori din boeri maziliți, sau chiar și străini săraci, nu însă și fii de săteni și țărani, cărora le este dat să se ocupe de agricultură și de păstorie și de îngrijirea ce se dă pentru lucrarea pământului și pășunatul vitelor.¹⁾ Iată un principe fanariot convins că învățătura e fără de folos pentru cultivator socotit animal de muncă!

Copiii lui Ceres, agricultorii mici, încărcăți pe acea vreme cu toate poverile și plătind dările și angaralele persecutorilor lor, nu li-se da voie să învețe și ei puțină carte!

Câteva spirite înalte întrevădeau că e nevoie să înainteze și agricultura, acțiunea lor însă era mărginită. Și în tot cazul acestea erau eforturi izolate ale căror binefaceri nu puteau pătrunde departe. Până la finele secolului al 18-lea nu găsim nici o carte în limba română cu învățăminte de care să se folosească agricultorii. Multimea celor cari lucrau pământul rămâne afundată în neștiință, supusă la lucrări grele, zdrobită sub povara podvezilor, a dijmei, a zilelor de meremet și a birurilor de tot felul.

Și cu toate acestea nici o industrie din lume nu cere atât de filozofie cât agricultura, adevărată reclamă concursul atâtor ramuri de știință. O adevărată deșteptare a agriculturii se întâmplă cu începutul secolului al XIX-lea și mai târziu cu alcătuirea regulamentului organic. Atunci se prevăzută organizarea unui învățământ agricol care se puse în aplicație în 1836 de Al. Ghica, dar sub pretext de economie, acest început de învățământ agricol fu părăsit.²⁾ În secolii trecuți un învățământ pentru cultivator se credea cu nepuțință, mai întâi, din lipsă de mijloace bănești, apoi din cauza preocupărilor guvernelor de pe vremuri ale țării române în luptă cu popoarele vecine (turci, tătari, poloni, unguri). Agricultura, arta păcii, nu putea merge mână în mână cu resbelul, ea rămâne părăsită, fără vreun ajutor, fără farul luminei, pentru a îndruma pe cultivator pe calea înaintării.

Sub guvernele cari s'au succedat în a doua jumătate a secolului XIX proprietarii mari cari formau majoritățile în Adunări și în Camere, nu s'au preocupat decât de a urcă aranzile moșiilor, precum a făcut și statul mare proprietar; toți aceștia nu văd alt mijloc mai puternic pentru a favoriza agricultura decât în legi de protecțiune vamală. Această credință există și astăzi și e singurul mijloc pe care aceștia îl cred și unicul de întrebuintat pentru înaintarea agriculturii.

S'au trimes în sate moașe de moșit, dar nici un instructor pentru cultura pământului.

Situațiunea tesaurului României la 31 Iulie 1906.

După datele inserate în ultima publicațiune a Ministerului de finanțe, situațiunea tesaurului la 31 Iulie 1906, s'a prezentat astfel:

I. *Budgetul exercițiului 1905—1906.* Incassările efectuate în cursul lunii Iulie 1906, pe seama exercițiului 1905—1906, s'au urcat la cifra de 2.599,513 lei

¹⁾ Idem, I, pag. 155.

²⁾ Vezi „Învățământul agriculturii și silviculturii” de S. P. Radianu, 1886.

25 bani, iar plățile la suma de 2.529,261 lei 62 bani, cu deosebire numai de 70,251 lei 63 bani în favoarea veniturilor nete.

Adăogând aceste rezultate la cele înregistrate până în seara zilei de 30 Iunie, exercițiul 1905—1906, în a 16-a lună de executare, a stat dupăcum urmează:

Incassări dela 1 Aprilie 1905

până la 31 Iulie 1906 (16 luni) Lei 265.844,771 08

Plăți în acelaș interval. . . „ 223.458,531 38

Excedent bănesc în numărar Lei 42.386,239 70

Veniturile realizate sunt deja superioare evaluărilor, pentru întregul exercițiu cu o cifră de 33.223,874 lei 28 bani, iar incassările exercițiului precedent 1904—1905 sunt depășite cu o sumă de 43.722,320 lei 35 bani. În această din urmă cifră însă se cuprind și venituri noue, înființate în cursul acestui exercițiu, din cari cel mai principal este cel relativ la consumațiunea vinului.

Acest nou impozit a dat 3.501,432 lei 75 bani cu 501.432 lei 75 bani mai mult decât se prevăzuse la facerea budgetului și fixarea evaluărilor budgetare.

Sumele ce tesaurul mai poate realiza pe sama acestui exercițiu, nu trec de 6 milioane lei din care 2 $\frac{1}{2}$ —3 milioane din contribuțiunile directe, 1—1 $\frac{1}{2}$ milioane din veniturile domeniiale, 1 milion dela Creditul Agricol și restul din diferite alte venituri. În schimb tesaurul ar mai trebui să acopere diferența de credite dela 223.458,531 lei 38 bani, cât se plătiesc până la 31 Iulie până la 235.946,727 lei 56 bani, totalul creditelor budgetare puse la dispozițiunea diferitelor Ministere, până la aceeaș epocă. Această lichidare, dacă se va face până la 30 Septembrie curent, ar avea de efect să scadă cu 1—2 milioane, cifra excedentului net înregistrat până acum.

Ultimile două situațiuni lunare ce se mai așteaptă vor da o deslegare și la această chestiune.

II. *Budgetul exercițiului 1906—1907.* Incassările totale realizate în primele patru luni ale exercițiului în curs, au atins cifra de 79.042,288 lei 36 bani, din care s'a plătit 62.437,025 lei 21 bani, rămânând încă disponibil în diferitele Casse ale tesaurului o sumă de 16.605,263 lei 15 bani.

Aceste incassări sunt cu 12.746,159 lei 11 bani, superioare celor ce se efectuaseră anul trecut la aceeaș dată pe sama exercițiului precedent 1905—1906, iar plățile au întrecut pe cele din perioada corespunzătoare cu o cifră de 11.084,205 lei 53 bani.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 18 Octombrie 1906.

Părerea exprimată de noi în raportul anterior despre situațiune, că banca engleză pentru a nu-și slăbi și mai mult starea actuală încă va recurge la urcarea etalonului, deja în ziua următoare deciziunii din Berlin, a devenit fapt, fixându-se și în London un etalon cu 1% întreg mai urcat — 5 în loc de 4%, — cum n'a mai fost din 1901.

În Berlin s'a ameliorat situația simțitor în săptămâna a doua din luna crt., scăzând circulațiunea biletelor supuse la dare cu 168 milioane, la 230 milioane marce. Discontul privat a rămas neschimbat la 4 $\frac{7}{8}$ %.

Medio n'a produs vreo schimbare esențială pe piața internă de bani, deși cererile au fost destul de

insemnate și au fost satisfăcute aproape exclusiv de către banca de emisiune, fiind scontul privat în Viena numai cu $\frac{1}{16}$ — $\frac{1}{3}$ % mai mic decât etalonul oficios al băncii. Incassările au fost atât în Viena cât și în Budapesta mai mari, ceea ce se oglindează din situațiunea băncii publicată la 15 crt., care cuprinde următoarele cifre: circulațiune de bilete 1,868.74 milioane coroane (— 26.47 milioane), metal 1,465.7 milioane (— 0.15 milioane), escont 684.8 milioane (— 35 milioane), lombard 56 milioane (— 1.13 milioane), bilete supuse la dare în circulațiune 5.62 milioane coroane, care sumă s'a scos deja din circulațiune, așa că azi banca dispune de o rezervă mică de bilete. Această împrejurare a contribuit la facilitatea pieței și îndreptățește speranța că deocamdată Banca austro-ungară va putea evita urcarea etalonului. Scontul privat pentru cambiile de bancă în Budapesta este $4\frac{3}{4}$ %, cambiile pe portofoliu se escontează cu $5\frac{1}{4}$ % și mai scump. (—n.)

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Adunarea generală a XX-a a însoțirilor săsești în Sibiiu. Însoțirile Raiffeisen ale agricultorilor sași și-au ținut zilele aceste a XX-a adunare generală în Sibiiu. Raportul anual prezentat de directorul însoțirilor Carol Wolf a constatat cu bucurie, că însoțirile de credit se înmulțesc și cele existente se consolidează. De prezent aparțin Reuniunii Raiffeisen-elor 127 însoțiri de credit și mai mult de jumătate din ele își ramifică activitatea lor în satele săsești. În anul din urmă s'au înființat 13 însoțiri nouă, valoarea depunerilor și a cuotelor s'a sporit cu circa o jumătate de milion, iar starea actuală a depunerilor s'a ridicat la frumoasa sumă de 4 milioane coroane. Activitatea însoțirilor aparținătoare Reuniunii stă sub un strict control, care exercită o influință foarte binefăcătoare asupra activității lor. Adunarea generală a Reuniunii din anul trecut a hotărât să ia în programa sa de acțiune și organizarea însoțirilor de conzum. Rezultatul acestei lucrări este înființarea până acum a lor 22 însoțiri de conzum, cari s'au constituit în o reuniune deosebită. Adunarea a luat cu plăcere la cunoștință raportul și, între altele, din cauza înmulțirii în măsură mare a agendelor de control, a ridicat suma speselor necesare în acest scop. s.

CRONICA.

Nouă școală agricolă în Săcuime. Ministrul actual de agricultură a înființat în Turda o școală mai mică agricolă, care s'a deschis la 15 Octombrie. Scopul acestei școale este să instruiască în economia rațională, cu referință la împrejurările economice ardelenene și mai ales din Câmpie, pe tinerii ce-și vor face pregătirea în ea. Direcția învățământului va fi mai ales practică.

De notat este că această școală e înființată din o fundațiune făcută de un particular. Cât de salutar ar fi să se găsească — și s'ar putea găsi — și la noi mecenai cari să jertfească pentru astfel de scopuri nobile.

Organizarea învățământului de specialitate al grădinaritului inferior. Ministrul ung. de agricultură în o circulară a sa adresată reuniunilor de grădinarit, le-a înștiințat, că după ce a organizat de

nou institutul de grădinarit din Budapesta și școalele pentru adjuncții și muncitorii de grădini, dorește să se îngrijească și de organizarea calificării acelor grădinari, cari nu pot absolvi școale de specialitate și calificarea și-o câștigă numai în mod practic sub conducerea unui grădinar independent. Spre acest scop ministrul a lucrat un proiect de regulament, pe care l-a trimis spre opinie reuniunilor de grădinarit. Conform proiectului vor putea primi ucenici de grădinarit pe viitor numai acei grădinari diplomați aflători în serviciu și numai acei grădinari independenți, cari lucrează un complex de cel puțin 2 jug. cat. Ucenici de grădinarit pot fi numai copii trecuți de 12 ani, cari au absolvit școala primară. După sfârșirea celor 3 ani de învățatură, ucenicii vor fi examinați înaintea unei comisii de 3 membri, și despre examen va trebui să se raporteze ministrului de agricultură. Examenele se vor ține de douăori pe an în unele centre mai mari. Ceice au făcut examenul cu succes primesc un atestat de capacitate. +

Reforma protestului cambial în Germania. Ministrul de justiție german a publicat de curând un proiect de lege, prin care se introduce o reformă de mare însemnătate în ce privește protestul cambial, pe care va fi autorizat a-l ridica în viitor și poșta. Proiectul poartă numirea de: „proiectul provizor al legii pentru înlezuirea protestului cambial“ și se compune din 4 §§. scurți. Esența noului proiect de lege este, că în viitor vor putea ridica protestul nu numai notarii publici și funcționarii judecătorești, ci și organele poștei ca și în Belgia. Conform legii belgiene organele poștei, pot ridica protestul numai în cazul acela, când nu stau la dispoziție persoane chemate la aceasta. Proiectul german inaugurează protestul poștal facultativ, în sensul căruia posesorul cambial ii stă în voie a ridica protestul prin notar public ori prin poștă, ceea ce este la tot cazul o reformă rațională. Prin poștă se pot protesta cambiile până la suma de 800 mărci. Soartea reformei este însă mult periclitată prin statorirea răspundății, validându-se, se n'țelege, punctul de vedere fiscal. Poșta adecă ar fi răspunzătoare numai pentru întârzierea, ce ar suferi-o protestul cambial prin sosirea întârziată a expediției; dela predare până la sosire poșta ar lua tot așa de puțin răspunderea pentru întârziere, ca la orice altă expediție poștală. Cu un cuvânt, drepturile posesorului cambial n'ar fi asigurate prin ridicarea protestului cambial pe cale poștală. Acesta este un desavantaj, care exclude așazicănd realizarea reformei și care ar putea fi delăturat numai prin prolongirea timpului, ce servește pentru ridicarea protestului. †

O nouă contribuțiune a institutelor de bani. Ministrul prezident Wekerle are intențiunea de a extinde reforma contribuțiilor și asupra contribuțiunii întreprinderilor obligate la dare de seamă publică. În special i-se pare nedrept, că marile institute de bani detrag întreg venitul de interese al hărtilor lor de valoare din profitul net realizat conform bilanțului. Ministrul voiește să pună dare și pe salariile membrilor din direcțiune.

O a doua bancă de zi și noapte în New-York. Prima bancă ziua-noaptea deschisă din New-York, de a căreia înființare am amintit la timpul său, prosperând excelent, una din cele mai vechi și mai bine reputeate bănci din New-York: „Mechanios aud.

Traders Bank* a deschis și ea la 1 Octomvrie a. c. o filială, care va funcționa fără întrerupere ziua-noaptea.

Banca notarilor. Timișoara și peste tot comitatul Timișoarei sunt unele din cele mai bogate în instituțiuni financiare de tot soiul; cu toate acestea se lucră în timpul din urmă cu mare aparat pentru fondarea unei nouă bănci: a notarilor sudungari, ca societate pe acții. În o conferență recentă a notarilor din cercul Buziaș s'au subscris un număr însemnat de acții nu numai din partea notarilor, subnotarilor și a medicilor cercuali, ci și din partea aproape a tuturor funcționarilor administrativi. Precum se asigură noua bancă este simpatic întimpinată și din partea multor mari proprietari din Banat.

Intinderea de pământ de cultură ce posedă școlile de agricultură din România.

1. Școli inferioare:

	Hect. m. p.
1. Stribaret (Olt)	200. —
2. Păncești-Dragomirești (Roman)	154. —
3. Armășești (Ialomița)	347. —
4. Nucet ¹⁾ (Dâmbovița)	110. —
5. Alexandria ²⁾ (Teleorman)	102.8800
6. Râmnicul-Sărat	100. —

2. Școli elementare de agricultură:

1. Strehaia (Mehedinți)	35. —
2. Gemmeni (Mehedinți)	—
3. Poiana (Ionița Marincu-Dolj)	36. —
4. Sopot (Sava și Dan Șomănescu, Dolj)	20. —
5. Drăgiceni (Sava Șomănescu, Romanai)	20. —
6. Lehliu (Ialomița)	39.1536
7. Braniștea (Covurlui)	40.2283
8. Belcești (Iasi)	37.5840
9. Odobești ³⁾ (Putna)	—
10. Moara Grecilor (Vasluiu. fundat. Agarici)	52. —
11. Pilipăuți (Dorohoiu, fundațiunea Sofian)	—

SUMAR.

Un nou incident penibil. — Un ungur despre băncile românești. — Budgetul Ungariei pe anul 1907. — Un pericol național. — Statistica sămănăturilor în România. — Agricultura în a doua jumătate a secolului al 19-lea. — Situațiunea tesaurului României la 31 Iulie 1906. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*. — *Cronica*: Nouă școală agricolă în Săcuime, Organizarea învățământului de specialitate al grădinișritului inferior, Reforma protestului cambial în Germania, O nouă contribuțiune a institutelor de bani, O nouă bancă de zi și noapte în New-Jork, Banca notarilor, Intinderea de pământ de cultură ce posedă școlile de agricultură din România.

- ¹⁾ Școală inferioară de agricultură și meserii.
²⁾ Școală inferioară de agricultură și comerț.
³⁾ Școală de viticultură.

Bursa de București.

Cursul din 17 Octomvrie 1906.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	---
" " 1892 5%	"	---
" " 274 mil. 4%	"	94 ³ / ₄
" " 1898 4%	"	93
Fonc. rurale 5%	"	101 ¹ / ₂
" " 4%	"	92 ³ / ₄
Seris. fonc. urb. Bucuresti 5%	"	99
" " Iași	"	96

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 17 Octomvrie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
Datoria publică comună.			
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	98-95	99-25
4-2	" " arg. Febr. Aug.	98-85	100-50
5	Losuri din 1860 à fl. 500— " 20% dare	156-25	161—
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% "	215—	224—
—	" " 1864 à fl. 100— " "	275—	279—
Datoria publică austriacă.			
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116-65	117—
4	" " Cor.	99-20	99-50
3 1/2	" " de invest.	88-85	—
Datoria publică ungară.			
4	Renta ung. aur. . . . . scut. de dare	112-50	112-50
4	" " Cor. . . . . " " "	94-80	95—
3 1/2	" " " " " " " " "	84-20	85—
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	206 50	210—
4	" p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	151-70	154—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. . . . . " " "	100-75	101—
3	Impr. p. regul. Porților de fier . . . . . " " "	76-90	76-75
4	Oblig. rurale croato-slavone . . . . . " " "	97-20	99—
4	" " ungare . . . . . " " "	95 45	95-75
Alte datorii publice.			
5	Los. p. regularia Dunării, à 100 fl.	264—	—
4	Obl. Soc. Temes-Bega	95-40	95-75
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	102-70	—
4 1/2	" " " " " " Budapesta	94-50	94-50
2	" " " " " " sêrbesti à 100 fr.	105—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turec. à 400 fr.	164-25	—
—	Impr. bulgar 1889	119 60	119-50
Scrișuri fonciare și a. a.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99-25	—
3	" " " " " " cu premii, 1880	287—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	100-50	100-30
4	" " " " " " 50 ani	—	100-75
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100-45	101—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	97-75	97-75
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, rept. 110% în fl.	105-85	105-75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	98-80	101—
4	" " " " " " I Casse de păstr. patriot., Pesta	98—	97-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	98-85	97-50
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	96-60	87—
4 1/2	Banca hipotecară ungară	100-20	101-80
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	100 20	97—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	267—	133—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	97-75
5	" Albina", Sibiu	—	101-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-25
5	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	98-50
Lozuri.			
	Basilica, à fl. 5—	23-40	23-50
	Credit, à fl. 100—	461—	466—
	Clary, à fl. 40— v. c.	146—	—
	Buda, à fl. 40—	178—	182—
	Pálffy, à fl. 40—	183-50	180—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	48-25	48—
	" " ungară, à fl. 5—	29-50	31—
	Rudolf, à fl. 10—	60—	—
	Salm. à fl. 40— v. c.	202—	—
	Salzburg, à fl. 20—	78—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	513 50	520—
	Sanatoriu Regina Elisabeta K 5—	—	9 50
	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	11-50
	Valute		
	Galbini austr. sau ung	11-40	11-43
	" c. reg.	11-35	11-33
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-14	19-17
	20 Marce germ. aur	23-56	23-54
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-75	117-82
	" franc. 100 Fr.	—	95-67
	" ital. 100 Lire	95-70	95-70
	Ruble, bilete, 100	253-75	—
	Lei românști, 100	—	95-50

Preturi per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 17 Octombrie 1906.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	13:90—14:80
" " Tisa	" " " " . .	14:30—15:35
" " Pesta	" " " " . .	14:05—14:90
" " Alba-reg,	" " " " . .	14:05—14:80
" " Bacica,	" " " " . .	14:40—14:90
Secară	" " " " . .	12:45—12:85
Orz	" " " " . .	12:80—13:40
Ovės	" " " " . .	14:00—14:70
Porumb	" " " " . .	13:20—13:30
Rapiță,	" " " " . .	30:50—31:50
Slănină de porc B.-Pesta	" " " " . .	142.—
Untură (elisă)	" " " " . .	109—111.—

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Nr. 2.

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei“, Sibiu.

Nr. 3 și 4.

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Nr. 5—8.

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana“.

Se pot procura dela domnii autori în Sibiu și Orăștie cele două dintâu à 50 fl., a treia cu K 1.— și a patra cu K 2.—.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Se poate comanda dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroană.

Drepturile, datorințele și răspunderea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația »Revistei Economice« în Sibiu (Nagyszeben).